

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Høring - forslag til endringer i opplæringsloven - Fritak fra aktiviteter mm i opplæringen, undervisning i KRL, innhold og vurdering i grunnopplæringen

Vi vil i denne uttalelsen konsentrere oss om forslag til nytt navn på religions- og livssynsfaget i grunnskolen og forslaget til ny lovtekst §2-4 i opplæringslova. I forbindelse med en revisjon av læreplanen regner vi med å komme tilbake til andre spørsmål vedrørende faget.

I. Nytt fagnavn

Departementet foreslår at fagnavnet endres fra *Kristendoms-, religions- og livssynskunnskap* (KRL) til *Religion, livssyn og etikk* (RLE).

Kommentar:

Vi er enige om at det er viktig å sikre kristendommens stilling som kulturarv i et religions- og livssyns fag, men har ulike oppfatninger når det gjelder i hvilken grad dette hensynet skal gjenspeiles i fagets navn.

Flertallet er enige i at kristendom fjernes fra fagnavnet. Fagets nåværende navn i grunnskolen, *Kristendoms-, religions- og livssynskunnskap*, kan gi inntrykk av kristendom er noe annet enn en religion. Begrepet *religion* dekker både de kristendomsfaglige elementene i fagene – fordi kristendommen er en religion – samtidig som det inkluderer andre religioner.

Religion og livssyn vil være et bedre navn på faget enn *Religion, livssyn og etikk* av følgende grunner:

- Både religioner og livssyn inkluderer etiske elementer, og selv om etikk ikke er en del av fagnavnet, vil etikk og etiske refleksjoner med nødvendighet inkluderes i undervisningen når religioner og livssyn behandles.
- Dersom forslaget har som intensjon at fagnavnet skal signalisere hvilke elementer faget består av, burde faget hatt navnet *Religion, livssyn, etikk og filosofi*. Dette blir imidlertid et altfor tungt navn. Dersom en ønsker å sikre innholdet i faget utover religioner og livssyn, bør dette gjøres i lovteksten. Departementet foreslår i §2-4 ledd tre at undervisningen om verdensreligioner og livssyn bestemmes som lovpålagt innhold i faget. Vi foreslår en presisering i tilknytning til dette leddet (se nedenfor).
- Det bør også vurderes å gi faget et nytt navn i videregående skole. Fagets navn i videregående skole, *Religion og etikk* fanger ikke opp at etikk er en del av det vi forbinder med religion. Det fanger heller ikke opp kompleksiteten i det vi kaller livssyn: Livssyn er mer enn etikk. Fagnavnet *Religion og livssyn* vil fange opp dette.

Flertallet foreslår at fagets navn blir ***Religion og livssyn*** både i grunnskolen og i videregående opplæring.

Et mindretall i fagseksjonen går inn for å holde fast ved fagets nåværende navn *kristendoms-, religions- og livssynskunnskap* av følgende grunner:

- kristendommen har hatt en spesiell plass og innflytelse i det norske samfunnet i over tusen år. Det bør signaliseres i fagets navn.
- Faget kristendoms-kunnskap har en lang tradisjon i norsk skole. Det nåværende navnet på faget synliggjør det historiske båndet. Det nåværende navnet viser dessuten at faget er en fortsettelse og forening av de to tidligere fagene *kristendoms-kunnskap* og *livssynskunnskap*
- Aktuelt sett har ca. 85 % av befolkningen i Norge en formell tilknytning til forskjellige kristne trossamfunn.
- Å beholde det nåværende navn betyr ikke at kristendommen skal behandles *kvalitativt* annerledes enn andre religioner og livssyn. Det betyr heller ikke at en mener at kristendommen er noe annet enn en religion, men at en tar på alvor den historiske og kulturelle situasjonen i Norge.

II. Lovtekst, §2-4 i opplæringslova

Vi foreslår følgende endring i departementets forslag til lovtekst (våre endringsforslag er uthevet med fet skrift. Siden vi ikke er enige om fagets navn, er to alternative navn tatt med i teksten under).

§ 2-4. Undervisninga i faget **religion og livssyn**/*Kristendoms-, religions- og livssynskunnskap*

Religion og livssyn/ *Kristendoms-, religions- og livssynskunnskap*

er eit ordinært skolefag som normalt skal samle alle elevar. Undervisninga skal ikkje vere forkynnande.

Undervisninga i **religion og livssyn/** *Kristendoms-, religions- og livssynskunnskap*

skal bidra til forståing, respekt og evne til dialog mellom menneske med ulik oppfatning av trudoms- og livssynsspørsmål.

Den som skal undervise i **religion og livssyn/** *Kristendoms-, religions- og livssynskunnskap*, skal presentere ulike verdsreligionar og livssyn på ein **saklig** (og pluralistisk) måte, frå **fleire vinklar** og ut frå deira eigenart, **og gi elevane kjennskap til ulike etiske og filosofiske emne**. Dei same pedagogiske prinsippa skal leggjast til grunn for undervisninga i dei ulike emna.

Kommentar:

Vi foreslår å bytte ut ordet *objektiv* med **saklig** fordi vi mener det sistnevnte ordet understreker tydelig at det gjelder å holde seg til saken eller emnet for undervisningen. Ordet *kritisk* bør etter vår oppfatning sløyfes i lovteksten da det kan misforstås og åpne for en subjektiv og vilkårlig kritikk av religioner og livssyn i undervisningen. Et nødvendig utenfraperspektiv som ordet *kritisk* er ment å ivareta, sikres ved formuleringene **saklig** og **frå fleire vinklar**. Flertallet mener at disse uttrykksmåtene også tar vare på hensynet til mangfoldet i religions- og livssynslandskapet og dermed kan erstatte ordet *pluralistisk* som virker noe diffust når det skal beskrive undervisningsmåter. Et mindretall vil beholde dette ordet fordi det er vanlig i religionspedagogisk debatt og understreker betydningen av at undervisningen skal ta hensyn til at det finnes et mangfold av religioner og livssyn.

Med vennlig hilsen

Pål Einar Dietrichs
Høgskoledirektør

Simon Willy Bringeland
studiedirektør